

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 16.11.2015
COM(2015) 800 final

ANNEXES 1 to 5

PRILOGE

k

SPOROČILU KOMISIJE

Osnutki proračunskih načrtov za leto 2016: celovita ocena

PRILOGA 1: Ocena osnutkov proračunskih načrtov posameznih držav

Države članice, za katere velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast

Načrti, ki so skladni z obveznostmi države

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Nemčije**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter določbe glede dolga, skladen z določbami Pakta. Ugoden proračunski položaj Nemčije bi moral tudi omogočiti nadaljnje povečanje javnih naložb v infrastrukturo, izobraževanje in raziskave, kot je priporočil Svet v okviru evropskega semestra, ter kritje dodatnih odhodkov zaradi prihoda velikega števila prisilcev za azil, vendar tega še ni bilo mogoče v celoti vključiti v proračunske načrte. Komisija prav tako meni, da je Nemčija dosegla omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva nemške organe, naj pospešijo napredek.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Estonije**, za katero trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast, skladen z določbami Pakta.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Luksemburga**, za katerega trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast, skladen z določbami Pakta. Komisija prav tako meni, da je Luksemburg dosegel omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva luksemburške organe, naj pospešijo napredek.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Nizozemske**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast in prehodne določbe glede dolga, skladen z določbami Pakta. Komisija nacionalne organe poziva, naj dosledno izvršujejo proračun za leto 2016. Komisija prav tako meni, da je Nizozemska dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva nizozemske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Po upoštevanju dodatnih informacij, ki so jih sporočili slovaški organi, Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Slovaške**, za katero trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast, skladen z določbami Pakta. Komisija slovaške organe poziva, naj proračun za leto 2016 izvajajo dosledno. Komisija prav tako meni, da je Slovaška dosegla omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva slovaške organe, naj pospešijo napredek.

Načrti, ki so večinoma skladni

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Belgije**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast in (prehodne) določbe glede dolga, večinoma skladen z določbami Pakta. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2015 obstaja zlasti tveganje določenega odklona od zahtevane prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja. Komisija zato nacionalne organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija tudi meni, da je Belgija dosegla določen napredek glede na priporočila za posamezno državo, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem (vključno s pokojninskim sistemom, fiskalnim okvirom in davčnim sistemom) ter poziva belgijske organe k nadaljnjemu napredku.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Latvije**, za katero trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast, večinoma skladen z določbami Pakta. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2015 obstaja zlasti tveganje določenega odklona od zahtevane prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja. Komisija zato latvijske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Malte**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast in prehodne določbe glede dolga, večinoma skladen z določbami Pakta. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2015 obstaja zlasti tveganje določenega odklona od zahtevane prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja. Komisija zato malteške organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Malta dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva nacionalne organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Finske**, za katero trenutno velja preventivni del Pakta za stabilnost in rast, večinoma skladen z določbami Pakta. Obstaja zlasti tveganje določenega odklona od zahtevane prilagoditve za doseganje srednjeročnega cilja v letih 2015 in 2016. Komisija finske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Finska dosegla omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva finske organe, naj pospešijo napredek.

Načrti, pri katerih obstaja tveganje neskladnosti

Na splošno Komisija meni, da pri osnutku proračunskega načrta **Italije**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast in prehodne določbe glede dolga, obstaja tveganje neizpolnitve določb Pakta. V skladu z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 obstaja zlasti tveganje znatnega odklona od zahtevane prilagoditvene poti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja v letu 2016. Komisija bo še naprej pozorno spremljala izpolnjevanje obveznosti Italije v okviru Pakta za stabilnost in rast, zlasti v povezavi z oceno prihodnjega programa za stabilnost. Pri „celoviti oceni“ možnega odstopanja od prilagoditvene poti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja bo Komisija upoštevala navedene ugotovitve o morebitni upravičenosti Italije do prožnosti v okviru Pakta za stabilnost in rast. Posebna pozornost bo namenjena vprašanju, ali se odstopanje od prilagoditvene poti učinkovito uporablja za povečanje naložb, obstoju verodostojnih načrtov za obnovev prilagoditvene poti za doseg srednjeročnega proračunskega cilja ter napredku pri izvajanju načrta strukturnih reform ob upoštevanju priporočil Sveta. Komisija zato italijanske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Italija dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva italijanske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Komisija meni, da pri osnutku proračunskega načrta **Litve**, za katero trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast, obstaja tveganje neizpolnitve določb Pakta. Glede na napoved Komisije iz jeseni 2015 zahtevana prilagoditev za doseganje srednjeročnega cilja ne bo dosežena in pričakovati je znaten odklon od srednjeročnega cilja v letu 2016. Komisija zato nacionalne organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Litva dosegla omejen napredek glede priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva litovske organe, naj pospešijo napredek.

Komisija meni, da pri osnutku proračunskega načrta **Avstrije**, za katero trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast in prehodne določbe glede dolga, obstaja tveganje neizpolnitve določb Pakta. Dejansko jesenska napoved Komisije kaže na tveganje znatnega odklona od srednjeročnega cilja v letu 2016. Vendar če ocena ne bi vključevala trenutne ocene vpliva izrednega pritoka beguncev na proračun, predvideni odklon ne bi bil več znaten. Komisija avstrijske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Avstrija dosegla omejen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva avstrijske organe, naj pospešijo napredek.

Države članice, za katere velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast

Načrti, ki so večinoma skladni

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Irske**, za katero trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast, z letom 2016 pa bi lahko začel zanjo veljati preventivni del Pakta, če bo čezmerni primanjkljaj pravočasno in vzdržno odpravljen, večinoma skladen z določbami Pakta za stabilnost in rast. Glede na napoved Komisije obstaja zlasti tveganje določenega odstopanja od referenčne vrednosti za odhodke v letu 2016. Poleg tega Komisija ugotavlja, da dodatna javna poraba, napovedana za zadnje tri mesece leta 2015, prihaja v času, ko ima irsko gospodarstvo že tako izjemno močno rast. Komisija zato opozarja na prejšnje usmeritve iz priporočila Sveta v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem z dne 7. decembra 2010 in evropskega semestra glede porabe nepričakovanih prihodkov za pospešitev zmanjševanja dolga ter irske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Irska dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva irske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Francije**, za katero trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast, večinoma skladen na podlagi ciljnega nominalnega primanjkljaja, čeprav naj bi bil fiskalni napor po vseh meritvah bistveno pod priporočeno ravno. Proračunska strategija temelji na izidu primanjkljaja v letu 2014, ki je boljši od pričakovanega, in izboljšanju cikličnih pogojev, kar ogroža skladnost s priporočilom Sveta z dne 10. marca 2015. Komisija zato francoske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Francija dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva francoske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Komisija meni, da je osnutek proračunskega načrta **Slovenije**, za katero trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast, z letom 2016 pa bi lahko začel zanjo veljati preventivni del Pakta, če bo čezmerni primanjkljaj pravočasno in vzdržno odpravljen, večinoma skladen z določbami Pakta za stabilnost in rast. Obstaja zlasti tveganje določenega odklona, ki pa je blizu znatnemu, od prilagoditvene poti za doseganje srednjeročnega cilja v letu 2016. Komisija zato slovenske organe poziva, naj z ustreznimi ukrepi v okviru nacionalnega proračunskega postopka zagotovijo, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Komisija prav tako meni, da je Slovenija dosegla določen napredek pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva slovenske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

Načrti, pri katerih obstaja tveganje neskladnosti

Komisija meni, da pri osnutku proračunskega načrta **Španije**, za katero trenutno velja korektivni del Pakta za stabilnost in rast, obstaja tveganje neizpolnitve določb Pakta. Izboljšanje nominalnega proračunskega primanjkljaja, ki je načrtovano v osnutku proračunskega načrta za odpravo čezmernega primanjkljaja v letu 2016, tj. rok, določen v priporočilu iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem iz leta 2013, temelji predvsem na oživiljeni nominalni rasti BDP in rahlo optimističnih predpostavkah o rasti v letu 2016; pri tem se računa tudi na omejitve odhodkov, vendar za nekatere načrtovane prihranke še niso bili sprejeti posebni ukrepi. Po napovedih naj bi bil fiskalni napor po vseh meritvah znatno nižji od priporočene ravni. Na podlagi *ad hoc* napovedi Komisije ni pričakovati, da bo Španija zagotovila doseganje nominalnih proračunskih ciljev, določenih v priporočilu iz postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem iz leta 2013. Komisija zato španske organe poziva, naj strogo izvršujejo proračun za leto 2015 in sprejmejo potrebne ukrepe v okviru nacionalnega proračunskega postopka za zagotovitev, da bo proračun za leto 2016 skladen s Paktom za stabilnost in rast. Glede na tveganja neskladnosti, poudarjena zgoraj, in dejstvo, da osnutek proračunskega načrta

ne vključuje posodobljenih in v celoti opredeljenih ukrepov za regionalne vlade, se nacionalne organe poziva, naj čim prej predložijo posodobljen osnutek proračunskega načrta, vključno z v celoti opredeljenimi regionalnimi ukrepi. Komisija prav tako meni, da je Španija dosegla določen napredek pri doseganju skladnosti v zvezi s priporočili za posamezne države, ki jih je izdal Svet v sklopu evropskega semestra leta 2015 v zvezi s fiskalnim upravljanjem, in poziva španske organe, naj zagotovijo nadaljnji napredek.

PRILOGA 2: Metodologija in predpostavke, na katerih temelji napoved Komisije iz jeseni 2015

V skladu s členom 7(4) Uredbe (EU) št. 473/2013 se „[s]plošni oceni [...] priložijo metodologija [...] in predpostavke najnovejših gospodarskih napovedi služb Komisije za posamezne države članice, vključno z ocenami vpliva skupnih proračunskih ukrepov na gospodarsko rast.“ Predpostavke, na katerih temelji napoved Komisije iz jeseni 2015, ki jo neodvisno pripravijo službe Komisije, so obrazložene v samem dokumentu z napovedjo¹.

Proračunski podatki do leta 2014 temeljijo na podatkih, ki so jih države članice uradno sporočile Komisiji do 1. oktobra 2015 in jih je 21. oktobra potrdil Eurostat. Eurostat je umaknil pridržek glede kakovosti podatkov o primanjkljaju sektorja država, ki jih je sporočila Portugalska, ki ga je izrazil v sporočilu za javnost aprila 2015, zaradi negotovosti glede statističnega učinka dokapitalizacije banke Novo Banco leta 2014. Eurostat ni imel popravkov na podatke, ki so jih predložile države članice v jesenskem ciklu poročanja za leto 2015. Eurostat je izrazil pridržek glede kakovosti podatkov, ki jih je sporočila Avstrija, in sicer glede nezadostnega upoštevanja pravil na podlagi nastanka poslovnega dogodka pri evidentiranju odhodkov in prihodkov, ki so določena v ESR 2010.

Za potrebe napovedi so bili ukrepi v podporo finančni stabilnosti evidentirani v skladu s sklepom Eurostata z dne 15. julija 2009². Dovolj natančno znane kapitalske injekcije so bile vključene v napoved kot finančne transakcije, kar pomeni, da se je zaradi njih povečal dolg, ne pa primanjkljaj, razen če ni zadevna država članica sporočila drugače. Državna jamstva za obveznosti bank in bančne vloge niso vključena kot odhodki države, razen če obstajajo dokazi, da so bila unovčena pred zaključkom napovedi. Vendar je treba opozoriti, da posojila, ki jih bankam odobrijo vlada ali drugi subjekti iz javnega sektorja, ponavadi povečajo javni dolg.

Za leto 2016 so bili upoštevani sprejeti proračuni ali predlogi proračunov, predloženi nacionalnim parlamentom, in vsi drugi dovolj natančno znani ukrepi. Zlasti so v tej napovedi upoštewane vse informacije iz osnutkov proračunskih načrtov, ki so bili predloženi do sredine oktobra. Predpostavka nespremenjene politike, ki je bila uporabljena pri napovedih za leto 2017, implicira ustrezno ekstrapolacijo gibanja prihodkov in odhodkov ter vključitev dovolj natančno znanih ukrepov.

Evropski agregati za dolg sektorja država v napovedih za leta 2015–2017 so objavljeni na nekonsolidirani osnovi (tj. medvladna posojila niso upoštevana). Zaradi zagotovitve doslednosti v časovnih vrstah so tudi pretekli podatki objavljeni na enaki osnovi. Za leto 2014 to pomeni, da je delež javnega dolga v BDP v euroobmočju za 2,4 odstotne točke višji od konsolidiranega deleža dolga sektorja država, ki ga je objavil Eurostat v sporočilu za javnost št. 186/2015 z dne 21. oktobra 2015³. V projekcijah dolga sektorja država za posamezne države članice v letih 2015–2017 so upoštevani učinek jamstev za evropski instrument za finančno stabilnost⁴, dvostranska posojila drugim državam članicam in udeležba v kapitalu evropskega mehanizma za stabilnost, načrtovana na presečni dan napovedi.

Glede na napoved Komisije iz jeseni 2015 skupni proračunski ukrepi za leto 2016, navedeni v osnutkih proračunskih načrtov, povečujejo skupni primanjkljaj za okoli 0,1 % BDP. Prihranki pri odhodkih so ocenjeni na 0,2 % BDP, medtem ko skupni ukrepi na strani prihodkov vplivajo na

¹ Metodološke predpostavke, na katerih temelji napoved Komisije iz jeseni 2015, so na voljo na: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/forecasts/index_en.htm.

² Na voljo na: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2041337/FT-Eurostat-Decision-9-July-2009-3--final-.pdf>.

³ Na voljo na: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7036737/2-21102015-AP-EN.pdf>.

⁴ V skladu s sklepom Eurostata z dne 27. januarja 2011 o statističnem evidentiranju dejavnosti, izvedenih v okviru evropskega instrumenta za finančno stabilnost, ki je na voljo na: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/5034386/2-27012011-AP-EN.PDF>.

povečanje primanjkljaja za okoli 0,3 % BDP. Skupni avtomatski učinek na rast bi bil kratkoročno zelo majhen (manj kot 0,1 odstotne točke).

Pri razlagi te ocene je potrebna previdnost, kajti:

- Neukrepanje v zvezi z javnofinančnimi neravnotežji bi lahko povečalo krhkost finančnih sredstev ter povzročilo večje razmike in višje posojilne obrestne mere, kar bi negativno vplivalo na rast.
- Cilj uredbe je oceniti učinke ukrepov, sprejetih v osnutkih proračunskih načrtov. Zato sprejeti ukrepi, ki so začeli veljati pred pripravo osnutkov proračunskih načrtov, niso vključeni v oceno (čeprav lahko vplivajo na napoved).
- Ukrepi z učinkom v letu 2016 lahko izravnajo tudi obstoječe ukrepe z enkratnim učinkom v letu 2015 in trendno povečanje odhodkov. Na skupni ravni EO-16 Komisija ocenjuje učinek enkratnih ukrepov v letu 2015 na 0,0 % BDP, trendno povečanje odhodkov (merjeno s spremembo ciklično prilagojenega deleža odhodkov) brez ukrepov politik pa na 0 % BDP.

PRILOGA 3: Analiza občutljivosti

V skladu s členom 7 Uredbe (EU) št. 473/2013 „[c]elovita ocena vključuje analize občutljivosti, ki prikazujejo tveganja za vzdržnost javnih financ v primeru neugodnega ekonomskega, finančnega ali proračunskega dogajanja“. V tej prilogi je zato predstavljena analiza občutljivosti gibanja javnega dolga na morebitne makroekonomske pretrese (za rast, obrestne mere in primarni javnofinančni saldo), ki se opira na rezultate stohastičnih projekcij dolga⁵. Analiza omogoča oceno možnega učinka negativnih in pozitivnih tveganj v zvezi z nominalno rastjo BDP na dinamiko javnega dolga ter učinkov pozitivnih/negativnih gibanj na finančnih trgih, ki se odražajo v nižjih/višjih stroških izposojanja za vlade, ter fiskalnih pretresov, ki vplivajo na javnofinančni proračunski položaj. Osnovni scenarij, v katerem se simulirajo pretresi, so makrofiskalne projekcije v jesenski napovedi Komisije in osnutkih proračunskih načrtov držav članic.

Z uporabo stohastičnih projekcij se negotovost prihodnjih makroekonomskih razmer vključi v analizo dinamike javnega dolga okrog „osrednjega“ scenarija projekcij dolga, ki v spodnjih dveh grafih ustreza scenariju iz napovedi Komisije iz jeseni 2015 oziroma scenariju iz osnutkov proračunskih načrtov, pri čemer se rezultati poročajo za države EO–16 (v obeh primerih se za leta po obdobju, ki ga zajema napoved, uporabi običajna predpostavka nespremenjene fiskalne politike)⁶. Pretresi se simulirajo na makroekonomskih razmerah (kratkoročne in dolgoročne obrestne mere na državne obveznice, stopnja rasti, primarni javnofinančni saldo), predpostavljenih v osrednjem scenariju, da se dobi „stožec“ (porazdelitev) možnih potekov dolga, ki je predstavljen v spodnjem grafu. Stožec ustreza širokemu razponu možnih izhodiščnih makroekonomskih razmer, pri čemer se za rast, obrestne mere in primarni saldo simulira tudi do 2 000 pretresov. Velikost in korelacija pretresov odražata preteklo gibanje spremenljivk⁷. To pomeni, da metodologija ne zajame negotovosti v realnem času, ki je lahko v sedanjem trenutku višja, zlasti za proizvodno vrzel. Pahljačasta diagrama v spodnjem grafu tako dajeta verjetnostno informacijo o dinamiki dolga za EO–16, pri čemer so upoštevani možni pretresi za rast, obrestne mere in primarni saldo v obsegu in korelaciji, kot sta bila zabeležena v preteklosti.

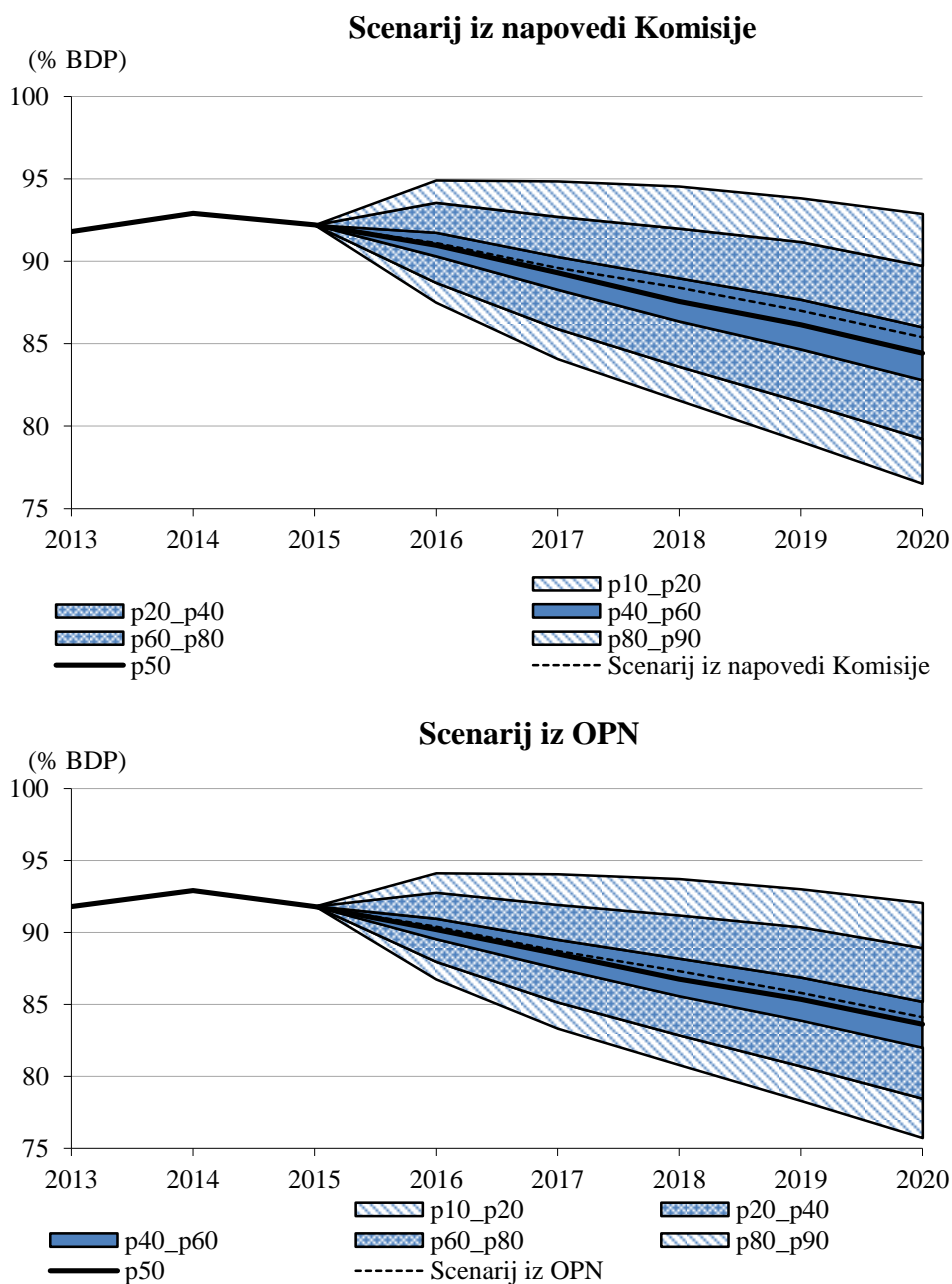
V pahljačastih diagramih je predvideni potek dolga po osrednjem scenariju (okrog katerega so simulirani makroekonomski pretresi) označen s prekinjeno črto, potek projekcije dolga, ki razpolavlja niz vseh možnih potekov, dobljenih s simulacijo pretresov (mediana), pa z neprekinjeno črno črto v sredini stožca. Sam stožec zajema 80 % vseh možnih potekov dolga, dobljenih s simulacijo 2 000 pretresov za rast, obrestne mere in primarni saldo (spodnja in zgornja črta, tj. meji stožca, predstavljata 10. oziroma 90. percentil porazdelitve) in s tem iz osenčenega območja izključuje simulirane poteke dolga (20 % vseh), ki so posledica skrajnejših (manj verjetnih) pretresov (ekstremni dogodki (ang. „tail events“)). Različno osenčena območja znotraj stožca predstavljajo različne deleže v celotni porazdelitvi možnih potekov dolga. Temno modro območje (med 40. in 60. percentilom) vsebuje 20 % vseh možnih gibanj dolga, ki so bližje osrednjemu scenariju.

⁵ Uporabljena metodologija za stohastične projekcije javnega dolga je predstavljena v oddelku 3.3.3 poročila Evropske komisije o fiskalni vzdržnosti za leto 2012 ter v prispevku Berti K. (2013), „Stochastic public debt projections using the historical variance–covariance matrix approach for EU countries“, *European Economy*, Economic Paper št. 480.

⁶ To vključuje predpostavko, da bo primarni strukturni –saldo za države EO–16 ostal nespremenjen pri zadnji napovedani vrednosti, tj. nekoliko nad presežkom v višini 1 % v letu 2016 po scenariju iz osnutkov proračunskih načrtov oziroma presežku v višini 1 % v letu 2017 po scenariju Komisije.

⁷ Predpostavlja se, da pretresi sledijo skupni normalni porazdelitvi.

Graf A3.1: Pahljačasta diagrama na podlagi stohastičnih projekcij javnega dolga okrog scenarija iz napovedi Komisije (KOM) in scenarija iz osnutkov proračunskih načrtov (OPN)

Vir: Napoved Komisije iz jeseni 2015, osnutki proračunskih načrtov za leto 2016 in izračuni služb Komisije.

Pahljačasta diagrama tako za scenarij Komisije kot za scenarij iz osnutkov proračunskih načrtov kažeta približno 50-odstotno verjetnost, da bo delež javnega dolga v BDP za države EO-16 v letu 2016 zaradi neugodnih makroekonomskih pretresov slabši od napovedanega⁸. Če upoštevamo tako negativna kot pozitivna tveganja za primarni javnofinančni saldo, rast in razmere na finančnih trgih v

⁸ V letu 2016 prekinjena črta, ki predstavlja napovedi za osrednji scenarij v obeh pahljačastih diagramih tako v scenariju na podlagi osnutkov proračunskih načrtov kot v scenariju Komisije, sovpada s črto, ki označuje 50. percentil porazdelitve, (kar pomeni, da bi bilo 50 % vseh možnih vrednosti za delež javnega dolga v BDP v letu 2016 nad napovedano vrednostjo).

obeh scenarijih, se dolg v EO-16 v letu 2016 giblje med 87 % oziroma 94–95 % BDP z 80-odstotno verjetnostjo (ker stožec predstavlja 80 % vseh možnih simuliranih potekov dolga). Spodnja in zgornja meja intervala deleža dolga v letu 2016 bi bili nekoliko višji za scenarij Komisije kot za scenarij iz osnutkov proračunskih načrtov zaradi majhne razlike med zadevnima osrednjima napovedma, pri katerih so se simulirali pretresi (delež dolga nad 91 % po scenariju Komisije v primerjavi z 90,4 % po scenariju iz osnutkov proračunskih načrtov).

Po letu 2016, tj. v obdobju, ki ga zajemajo sedanja osnutki proračunskih načrtov, rezultati simulacije pri scenariju Komisije in scenariju iz osnutkov proračunskih načrtov kažejo, da ostaja razlika med napovedanimi deleži dolga v primeru pretresov omejena. Na koncu obdobja, ki ga zajema projekcija, upoštevanega v pahljačastih diagramih (leto 2020), obstaja 50-odstotna verjetnost, da bo delež dolga višji od 84 % iz scenarija na podlagi osnutkov proračunskih načrtov oziroma 85 % BDP iz scenarija Komisije. Ta majhna razlika je predvsem posledica dejstva, da primarni strukturni saldo ostaja stabilen na nekoliko višjem zadnjem napovedanem presežku v scenariju iz osnutkov proračunskih načrtov v primerjavi s scenarijem Komisije.

Ob tem velja opozoriti, da metodologija ne zajame negotovosti v realnem času, kot so lahko značilne zlasti za oceno proizvodne vrzeli, ker velikost in korelacija pretresov odražata preteklo gibanje spremenljivk. Glede na pretekle izkušnje z obsežnimi popravki ocen proizvodne vrzeli, pri katerih je bila potencialna proizvodnja pogosto ocenjena nižje kot v realnem času, to pomeni dodaten vir tveganj za prihodnje poteke dolga, ki v zgornji analizi niso upoštevana.

PRILOGA 4: Trenutne nizke obrestne mere

Najnovejša gibanja

Donosnost državnih obveznic držav euroobmočja je od konca leta 2013 močno upadla in v prvi polovici leta 2015 dosegla zgodovinsko nizke stopnje, nato pa se je v poletnih mesecih nekoliko povečala. Vendar je donosnost še vedno veliko pod svojim dolgoletnim povprečjem, saj se 10-letne obrestne mere za štiri največje države članice euroobmočja gibljejo med 0,51 % in 1,64 %⁹.

Zaradi nižjih obrestnih mer so se v zadnjih nekaj letih tudi zmanjšala skupna plačila obresti sektorja država. Za EO-16 kot celoto so se odhodki za obresti zmanjšali z 2,9 % BDP v letu 2012 na 2,3 % v letu 2015 in naj bi po pričakovanjih letos ostali nespremenjeni glede na letošnje osnutke proračunskih načrtov. Največji upad odhodkov za obresti v obdobju 2012–2016 je mogoče opaziti na Irskem (–1,1 % BDP), v Italiji (–1,0 %), Belgiji (–0,9 %) in Nemčiji (–0,8 %), medtem ko so se odhodki za obresti v istem obdobju povečali samo v Sloveniji (+0,9 %) zaradi izrazitega povečanja dolga sektorja država. Napoved Komisije iz jeseni 2015 je večinoma v skladu s pričakovanji držav članic, pri čemer največje razlike za leto 2016 znašajo 0,1 % BDP.

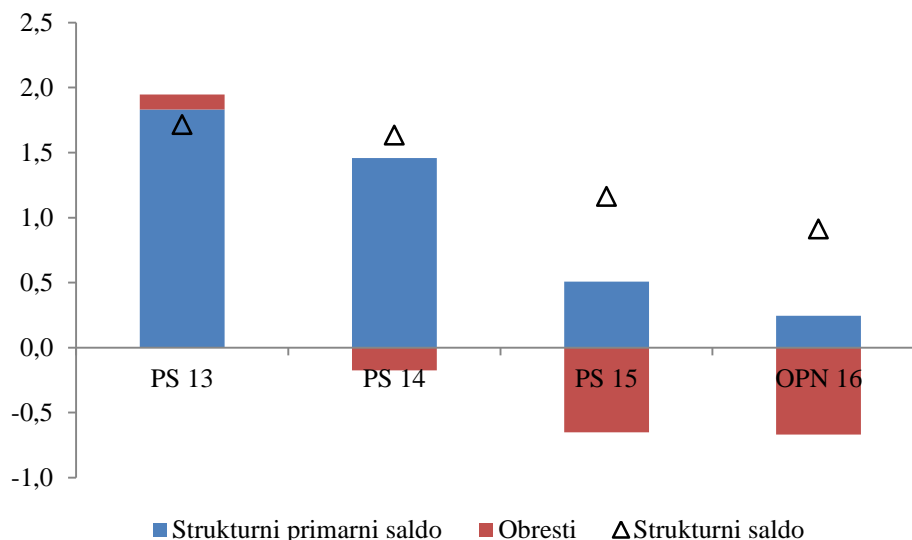
Države članice v veliki meri niso pričakovale strmega padca obrestnih mer in posledičnega zmanjšanja plačil obresti. Preučitev prejšnjih programov za stabilnost in letošnjih osnutkov proračunskih načrtov bolj osvetli (nepričakovane) prihranke zaradi trenutnih nizkih obrestnih mer. Na skupni ravni EO-16 je bilo v programih za stabilnost iz leta 2013 napovedano povečanje odhodkov za obresti v višini 0,1 % BDP v obdobju 2012–2016. Nasprotno pa je bilo v programih za stabilnost iz let 2014 in 2015, v katerih je bilo postopno upoštevano znižanje obrestnih mer, napovedano, da se bodo odhodki za obresti v tem obdobju zmanjšali, in sicer za 0,2 % oziroma 0,7 % BDP. Slednjo projekcijo potrjujejo tudi osnutki proračunskih načrtov. Čeprav so morda imeli določeno vlogo dejavniki, kot so dinamika dolga, profil zapadlosti dolga in statistične prerazvrstitve (npr. prehod na standard nacionalnih računov ESR 2010), je verjetno, da zaporedni popravki projekcij odhodkov za obresti odražajo predvsem nepričakovano znižanje obrestnih mer.

Posledice za javne finance

Postopno upadanje odhodkov za obresti je potekalo hkrati z veliko manjšim izboljšanjem srednjeročnega proračunskega položaja, kot je izmerjen s strukturnim primarnim saldonom. Po projekcijah iz programov za stabilnost iz leta 2013 naj bi se strukturni primarni saldo v EO-16 v obdobju 2012–2016 izboljšal za 1,75 % BDP (graf A4.1). Izboljšanje, ki izhaja iz osnutkov proračunskih načrtov, naj bi dejansko znašalo 0,25 % BDP. Iz tega sledi, da se, gledano v celoti, načrtovano znižanje strukturnega primarnega primanjkljaja v veliki meri ni uresničilo. Posledično je to odtehtalo plačila držav članic za obresti v tem istem obdobju, ki so bila nižja od pričakovanih.

⁹ Donosnost 10-letnih obveznic na dan 23. oktobra 2015, 18:25. Vir: Bloomberg.

Graf A4.1: Spremembe strukturnega (primarnega) salda in odhodkov za obresti v obdobju 2012–2016, vladni načrti

Opomba: Graf prikazuje kumulativne spremembe strukturnega primarnega salda, odhodkov za obresti in strukturnega salda v obdobju 2012–2016 v EO-16, kot izhajajo iz programov za stabilnost iz let 2013, 2014 in 2015 (PS 13, PS 14 in PS 15) ter letošnjih osnutkov proračunskih načrtov (OPN 16).

Vir: Programi/načrti držav članic in izračuni služb Komisije.

Manjše izboljšanje agregatnega (primarnega) strukturnega salda je potekalo v širšem kontekstu daljšega obdobja nizke inflacije in nizke rasti proizvodnje, kar je posledično vplivalo na javne finance. Znižanje obrestnih mer je povezano z zelo nizko nominalno rastjo BDP v zadnjih nekaj letih. Slednje je na različne načine negativno vplivalo na nominalne salde, kar je povzročilo zmanjšanje prihodkov, ki je bilo veliko večje od zmanjšanja (če je sploh prišlo do njega) primarnih odhodkov. To morda ni bilo v celoti zajeto v standardni prilagoditvi nominalnih saldov zaradi cikličnega učinka, ki je posledica, na primer, neobičajnega odzivanja prihodkov na gospodarsko rast ali določene rigidnosti pri odzivanju odhodkov na gibanja cen. Poleg tega je imela nizka nominalna rast BDP neposreden učinek na stanje javnega dolga kot deleža BDP. Na splošno primarni saldi, slabši od pričakovanih, skupaj z verjetno višjim učinkom „snežene kepe“, ki meri skupni učinek odhodkov za obresti in gospodarske rasti na spremembe deleža dolga, od pričakovanega, kažejo veliko manj pozitivno sliko kot gibanje odhodkov za obresti, obravnavano ločeno.

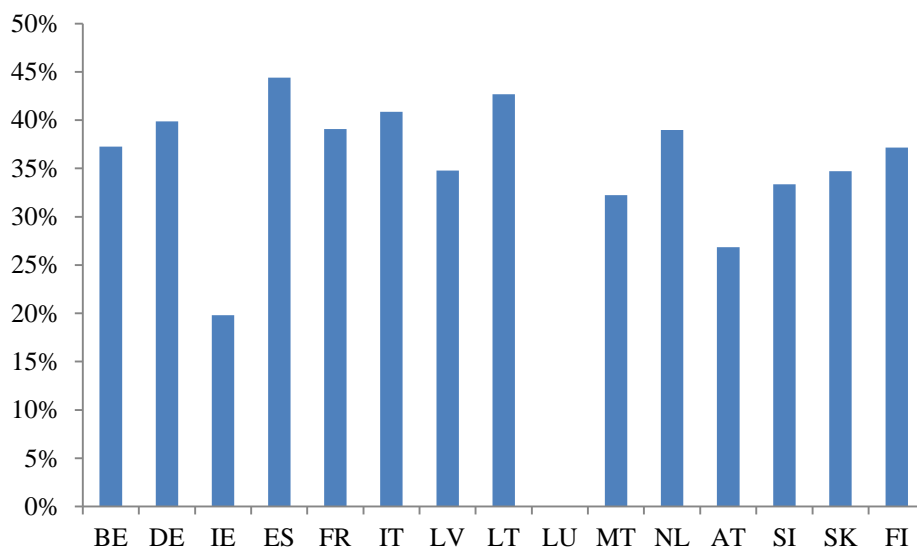
Obeti in ranljivost

Stroški servisiranja dolga v euroobmočju bodo v prihodnjih letih verjetno ostali na zgodovinsko nizki ravni. Dejansko so bili po padcu obrestnih mer obnovljeni veliki zneski dolga in donosnost državnih obveznic bo po pričakovanjih še nekaj časa razmeroma nizka zaradi slabših obetov glede rasti, močnega zasebnega povpraševanja po varnih sredstvih in razširjenega programa nakupa vrednostnih papirjev, ki ga izvaja ECB (izvajal naj bi se vsaj do septembra 2016).

Prihodnje gibanje obrestnih mer bo različno vplivalo na odhodke za plačila, odvisno od profila zapadlosti dolga. Delež neporavnane dolga, ki ga bo treba obnoviti v prihodnjih letih, bi lahko kazal na obseg, v katerem lahko posamezne države članice še dodatno izkoristijo nizke obrestne mere, če bodo razmere ostale nespremenjene, in hkrati tudi pokazal, v kolikšni meri bi bile lahko države članice prizadete v primeru znatnega povečanja obrestnih mer. Razmere na tem področju so v državah članicah zelo različne, pri čemer deleži neporavnane dolga, ki ga bo treba obnoviti do leta 2018,

segajo od 0 % v primeru Luksemburga do 44 % v primeru Španije (graf A4.2) ¹⁰. Poleg tega bodo morale države članice financirati prihodnje primanjkljaje, ko bodo nastali.

Graf A4.2: Delež dolga, ki zapade do leta 2018

Opomba: Podatki o državnem dolgu, ki zapada, na dan 18. septembra 2015. Pokritost: centralna država.

Vir: Bloomberg in izračuni služb Komisije.

Srednjeročni načrti držav članic temeljijo na razmeroma preudarnih predpostavkah. Dejansko se zdijo programi za stabilnost iz leta 2015 skladni s postopnim povečanjem dolgoročne donosnosti državnih obveznic, kar je mogoče v različni meri šteti za razumno predpostavko po državah članicah¹¹. Zlasti se je zdelo izpostavljenih obrestnim tveganjem več močno zadolženih držav. Nasprotno bi bili v malo verjetnem scenariju, da se obrestne mere približajo ravni iz obdobja 2000–2010 že do konca obdobja, ki ga zajema program, tj. do leta 2018, odhodki za obresti v letu 2018 višji za okoli 0,5 % BDP za euroobmočje kot celoto v primerjavi s programi. Še zlasti in v stresnem scenariju pa bi bilo povečanje odhodkov za obresti še višje, če bi se obrestne mere znova dvignile na ravni, zabeležene na vrhuncu državne dolžniške krize.

¹⁰ Podatki o državnem dolgu, ki zapada, na dan 18. septembra 2015. Pokritost: centralna država. Vir: Bloomberg. Treba je opozoriti, da ti podatki za nekatere države, kot je Španija, vključujejo dolžniške instrumente, ki jih izdajo drugi organi in za katere jamči centralna država ter lahko vplivajo na meddržavno primerjavo.

¹¹ Dodatne informacije so na voljo v „The 2015 Stability and Convergence Programmes: an Overview“, *European Economy*, Institutional Paper št. 2, julij 2015.

PRILOGA 5: Grafi in tabele

Tabela A5.1: Ciljna raven nominalnega primanjkljaja (v % BDP) za EO-16 v skladu s programi za stabilnost (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	-2,5	-2,6	-2,7	-2,0	-2,1	-2,6
DE	0,25	1	0,9	0	0	0,5
EE	-0,6	0,0	0,2	-0,1	-0,1	0,2
ES	-4,2	-4,2	-4,7	-2,8	-2,8	-3,6
FR	-3,8	-3,8	-3,8	-3,3	-3,3	-3,4
IE	-2,3	-2,1	-2,2	-1,7	-1,2	-1,5
IT	-2,6	-2,6	-2,6	-1,8	-2,2	-2,3
LT	-1,2	-0,9	-1,1	-1,1	-1,3	-1,3
LV	-1,5	-1,4	-1,5	-1,6	-1,0	-1,2
LU	0,1	0,1	0,0	0,7	0,5	0,5
MT	-1,6	-1,6	-1,7	-1,1	-1,1	-1,2
NL	-1,8	-2,2	-2,1	-1,2	-1,5	-1,5
AT	-2,2	-1,9	-1,9	-1,6	-1,4	-1,6
SI	-2,9	-2,9	-2,9	-2,3	-2,2	-2,4
SK	-2,5	-2,7	-2,7	-1,9	-1,9	-2,4
FI	-3,4	-3,4	-3,2	-3,2	-2,8	-2,7
EO-16	-2,1	-1,9	-2,0	-1,6	-1,7	-1,7

Tabela A5.2a: Spremembe strukturnega salda (v % BDP) za EO-16 v skladu s programi za stabilnost (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)¹²

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	0,6	0,6	0,4	0,6	0,8	0,4
DE	-0,4	0,2	0,1	-0,3	-0,9	-0,2
EE	-0,3	0,1	0,0	0,4	-0,3	-0,1
ES	0,3	0,3	-0,7	0,1	0,0	-0,1
FR	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,3
IE	1,2	0,5	0,2	0,8	0,9	0,8
IT	0,3	0,2	0,1	0,0	-0,5	-0,5
LT	0,0	0,1	0,2	0,4	-0,5	-0,2
LV	-0,2	-0,2	-0,3	0,3	0,3	0,2
LU	-1,0	-1,5	-1,4	0,1	0,1	0,2
MT	0,8	0,3	0,3	0,9	0,4	0,4
NL	-0,3	-0,6	-0,5	0,0	-0,1	-0,3
AT	-0,4	0,0	0,1	0,1	-0,1	-0,4
SI	0,3	0,1	0,1	0,2	0,4	0,2
SK	0,3	-0,4	0,0	0,4	0,7	0,0
FI	-0,2	-0,1	0,0	-0,4	0,0	0,2
EO-16	0,0	0,2	0,0	0,0	-0,3	-0,1

¹² Ciklično prilagojeni saldi brez enkratnih in začasnih ukrepov iz PS in OPN, ki jih je Komisija preračunala na podlagi informacij, predloženih v programih / načrtih, z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

Tabela A5.2b: Spremembe strukturnega primarnega salda (v % BDP) za EO-16 v skladu s programi za stabilnost (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)¹³

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	0,3	0,2	0,1	0,3	0,7	0,3
DE	-0,6	0,0	-0,1	-0,4	-1,0	-0,3
EE	-0,3	0,1	0,0	0,4	-0,3	-0,1
ES	0,1	0,0	-1,0	-0,1	-0,2	-0,3
FR	0,2	0,0	-0,1	0,1	0,3	0,4
IE	0,7	-0,3	-0,4	0,5	0,6	0,6
IT	-0,1	-0,1	-0,3	0,0	-0,6	-0,7
LT	0,1	0,2	0,3	0,2	-0,6	-0,3
LV	-0,4	0,0	-0,5	0,3	0,3	0,2
LU	-1,1	-1,6	-1,4	0,0	0,1	0,2
MT	0,5	0,0	0,1	0,8	0,2	0,2
NL	-0,4	-0,8	-0,7	-0,1	-0,2	-0,4
AT	-0,4	-0,1	0,0	0,0	-0,3	-0,5
SI	0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,3	0,2
SK	0,1	-0,6	-0,3	0,2	0,6	0,0
FI	-0,3	-0,1	-0,1	-0,5	-0,1	0,2
EO-16	-0,2	-0,1	-0,3	-0,1	-0,3	-0,2

¹³ Ciklično prilagojeni primarni saldi brez enkratnih in začasnih ukrepov iz PS in OPN, ki jih je Komisija preračunala na podlagi informacij, predloženih v programih / načrtih, z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

Tabela A5.3: Delež javnega dolga v BDP (v % BDP) za EO-16 v skladu s programi za stabilnost (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	106,9	107,2	106,7	106,3	107,0	107,1
DE	71,5	71,25	71,4	68,75	68,75	68,5
EE	10,3	10,0	10,0	9,9	9,6	9,6
ES	98,9	98,7	100,8	98,5	98,2	101,3
FR	96,3	96,3	96,5	97,0	96,5	97,1
IE	105,0	97,0	99,8	100,3	92,8	95,4
IT	132,5	132,8	133,0	130,9	131,4	132,2
LT	42,2	42,9	42,9	37,7	40,8	40,8
LV	37,0	36,3	38,3	40,0	39,9	41,1
LU	23,9	22,3	22,3	24,2	23,9	23,9
MT	66,8	66,6	65,9	65,6	65,2	63,2
NL	68,8	67,2	68,6	67,8	66,2	67,9
AT	86,8	86,5	86,6	85,7	85,1	85,7
SI	81,6	84,1	84,2	78,7	80,8	80,9
SK	53,4	52,8	52,7	52,8	52,1	52,6
FI	62,5	62,6	62,5	64,4	64,3	64,5
EO-16	91,4	91,1	91,6	90,1	89,8	90,5

Tabela A5.4: Realna rast BDP (v % BDP) za EO-16 v skladu s programi za stabilnost (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	1,2	1,2	1,3	1,5	1,3	1,3
DE	1,5	1,7	1,7	1,6	1,8	1,9
EE	2,0	1,7	1,9	2,8	2,6	2,6
ES	2,9	3,3	3,1	2,9	3,0	2,7
FR	1,0	1,0	1,1	1,5	1,5	1,4
IE	4,0	6,2	6,0	3,8	4,3	4,5
IT	0,7	0,9	0,9	1,4	1,6	1,5
LT	2,5	1,9	1,7	3,2	3,2	2,9
LV	2,1	2,1	2,4	3,0	3,0	3,0
LU	3,8	3,7	3,1	3,6	3,4	3,2
MT	3,4	4,2	4,3	3,1	3,6	3,6
NL	1,7	2,0	2,0	1,8	2,4	2,1
AT	0,5	0,7	0,6	1,4	1,4	1,5
SI	2,4	2,7	2,6	2,0	2,3	1,9
SK	2,9	3,2	3,2	3,6	3,1	2,9
FI	0,5	0,2	0,3	1,4	1,3	0,7
EO-16	1,4	1,7	1,6	1,8	1,9	1,8

Tabela A5.5: Sestava konsolidacije javnih financ v letih 2015 in 2016 za EO-16 v skladu s programi stabilnosti (PS), osnutki proračunskih načrtov (OPN) in napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)¹⁴

V % potencialnega BDP, če ni navedeno drugače	2015			2016		
	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
Ciklično prilagojeni delež prihodkov	46,5	46,7	46,7	46,3	46,2	46,3
sprememba v odstotnih točkah glede na prejšnja leta	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2	-0,4	-0,4
Ciklično prilagojeni delež odhodkov	47,4	47,6	47,7	47,1	47,5	47,5
sprememba v odstotnih točkah glede na prejšnja leta	-0,3	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,2
Sprememba strukturnega salda	0,0	0,2	0,0	0,0	-0,3	-0,1

¹⁴ Ciklično prilagojeni deleži prihodkov in odhodkov ter ciklično prilagojeni saldi brez enkratnih in začasnih ukrepov iz PS in OPN, ki jih je Komisija preračunala na podlagi informacij, predloženih v programih / načrtih, z uporabo skupno dogovorjene metodologije.

Tabela A5.6: Kratkoročne elastičnosti, ki so podlaga za projekcije prihodkov v EO-16 za leto 2016: Osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM) in OECD

Država	OPN	KOM	OECD
BE	0,5	1,0	1,0
DE	0,9	1,0	1,0
EE	-0,4	0,8	1,1
ES	1,0	1,1	1,0
FR	0,9	1,0	1,0
IE	0,7	0,7	1,1
IT	2,1	0,8	1,1
LT	0,3	1,1	1,1
LV	-0,2	0,8	0,9
LU	1,3	1,0	1,0
MT	0,1	0,1	1,0
NL	0,9	0,6	1,1
AT	1,3	1,0	1,0
SI	-0,9	-0,1	1,0
SK	-0,5	-0,6	1,0
FI	0,5	1,1	0,9
EO-16	1,0	0,9	1,0

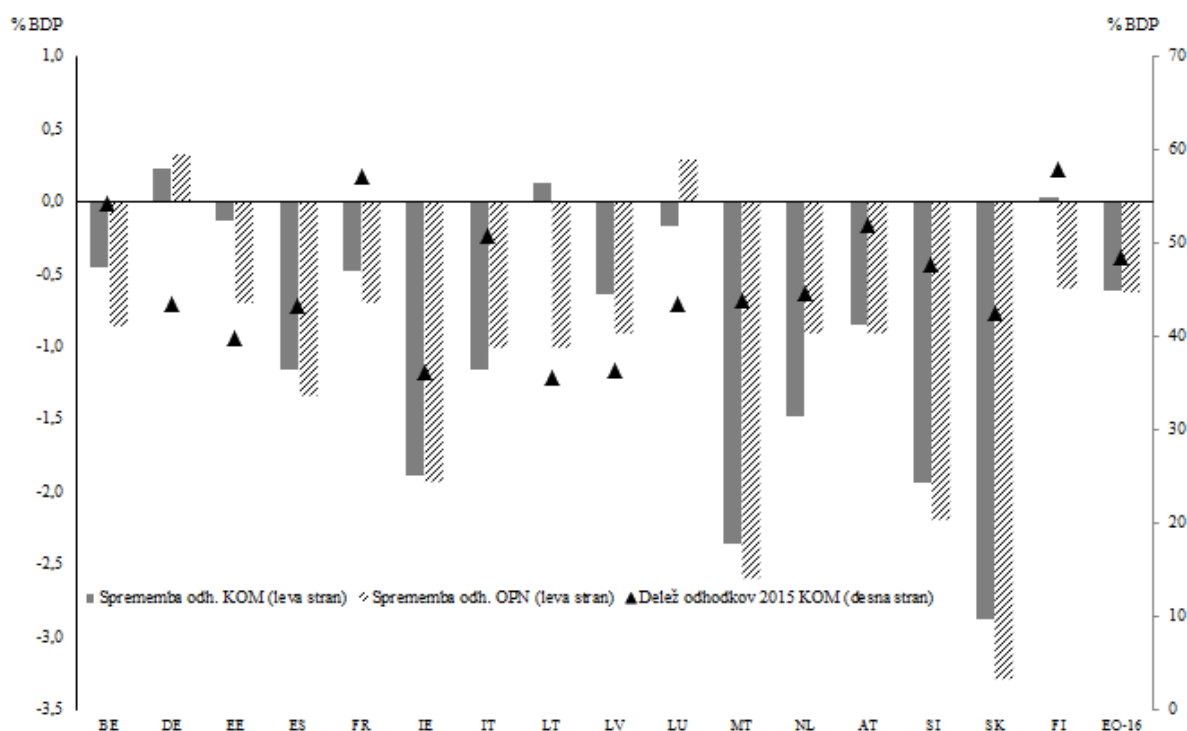
Opomba: Pri primerjavi elastičnosti, ki izhajajo iz osnutkov proračunskih načrtov in napovedi Komisije, ter elastičnosti iz napovedi OECD je potrebna previdnost. Elastičnosti iz prvih dveh virov so neto elastičnosti glede na rast BDP, pri zadnjem viru pa so, strogo gledano, izračunane glede na proizvodno vrzel. Na splošno so razlike sicer zelo majhne.

Tabela A5.7: Diskrecijski fiskalni napori: osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM) in programi za stabilnost (PS)¹⁵

	2015			2016		
Država	PS	OPN	KOM	PS	OPN	KOM
BE	1,3	0,5	0,3	0,7	1,0	0,1
DE	0,1	0,0	-0,1	0,1	-0,4	-0,3
EE	-2,7	-1,2	-1,6	1,4	1,5	0,2
ES	0,0	1,1	-1,1	-0,1	-0,3	-0,4
FR	0,6	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4
IE	0,9	0,9	-0,3	0,6	0,8	1,0
IT	-0,3	-0,5	-0,2	0,4	-0,9	-0,4
LT	-0,2	-1,2	-1,1	0,7	0,7	-0,4
LV	0,3	0,7	-0,2	1,9	0,9	0,5
LU	-0,4	-1,3	-2,0	-0,3	-0,6	0,1
MT	-0,1	0,1	0,4	2,5	2,4	2,3
NL	0,0	0,4	0,4	0,4	0,0	0,2
AT	-0,1	1,5	-0,1	-0,1	-0,1	-0,5
SI	2,9	1,4	0,0	2,2	2,6	1,7
SK	2,9	-1,8	-1,1	0,4	3,1	2,3
FI	-0,4	0,0	0,5	-0,2	0,1	0,0
EO-16	0,2	0,1	-0,1	0,2	-0,1	-0,1

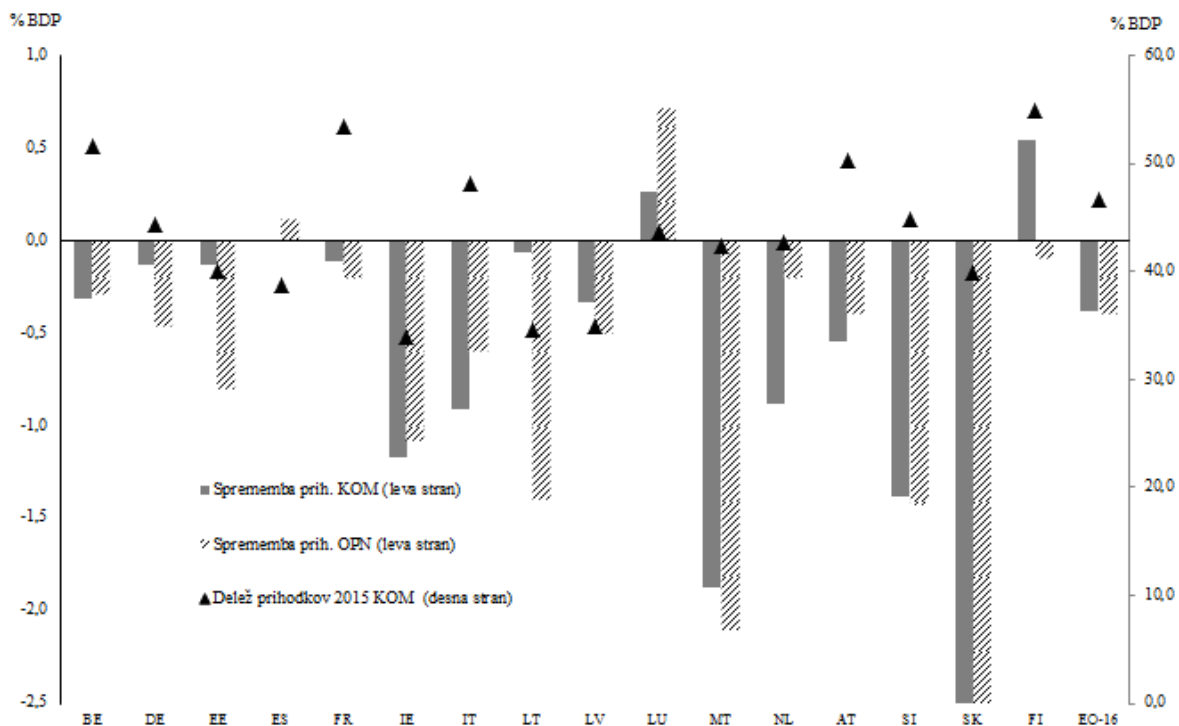
¹⁵ Diskrecijski fiskalni napor je alternativni kazalnik fiskalne naravnosti, razvit za analitične namene, in je ločen od kazalnikov, ki se uporabljajo za ocenjevanje skladnosti s Paktom za stabilnost in rast. Sestavljen je iz pristopa „od spodaj navzgor“ na strani prihodkov in v bistvu pristopa „od zgoraj navzdol“ na strani odhodkov. Dodatne informacije so na voljo v delu III dokumenta „Report on Public Finances in EMU 2013“, *European Economy*, 4, 2013.

Graf A5.1a: Predvidene spremembe deleža odhodkov za leto 2016 v EO-16: osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

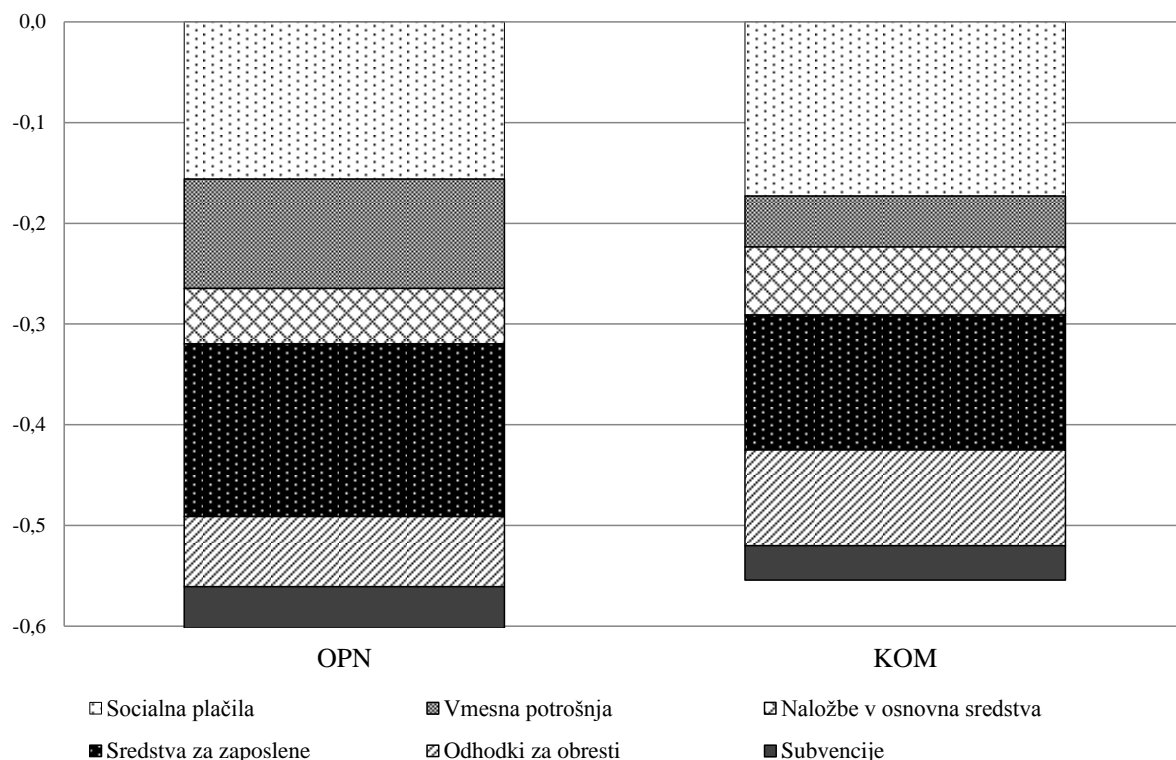
Graf prikazuje spremembe deležev odhodkov (leva stran) med letoma 2015 in 2016. Raven odhodkov, prikazana na desni strani, predstavlja projekcijo deleža odhodkov v letu 2015 iz napovedi Komisije. Ta se le nekoliko razlikuje od ocen iz osnutkov proračunskih načrtov, na podlagi katerih je izračunana sprememba odhodkov glede na osnutke proračunskih načrtov.

Graf A5.1b: Predvidene spremembe deleža prihodkov za leto 2016 v EO-16: osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

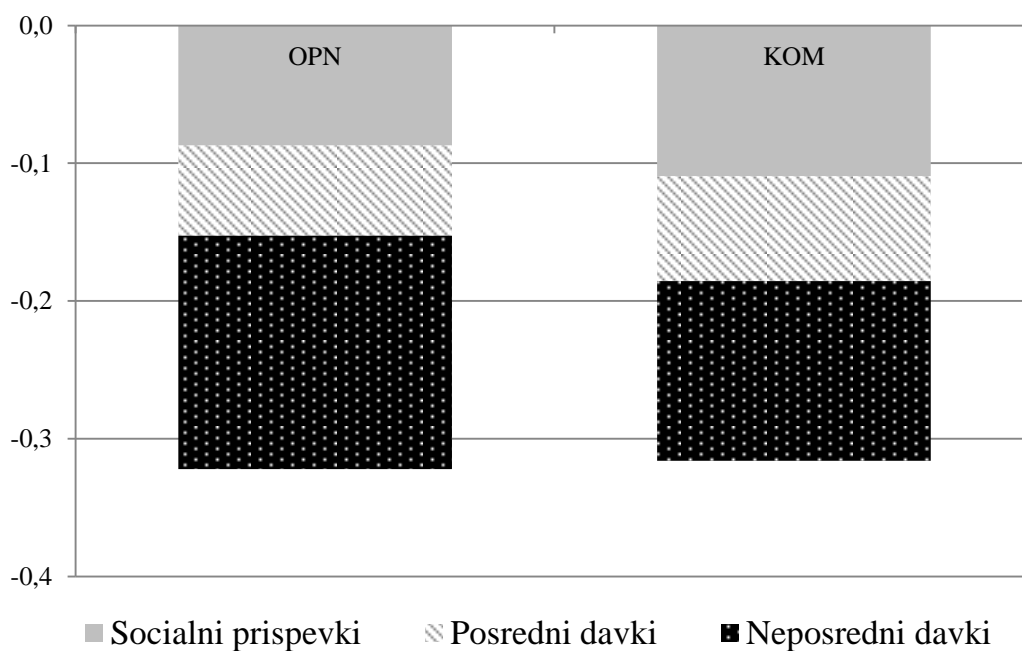
Graf prikazuje spremembe deležev prihodkov (leva stran) med letoma 2015 in 2016. Raven prihodkov, prikazana na desni strani, predstavlja projekcijo deleža prihodkov v letu 2015 iz napovedi Komisije. Ta se le nekoliko razlikuje od ocen iz osnutkov proračunskih načrtov, na podlagi katerih je izračunana sprememba prihodkov glede na osnutke proračunskih načrtov.

Graf A5.2: Predvidene spremembe glavnih vrst odhodkov (v % BDP) za leto 2016 v EO-16: osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

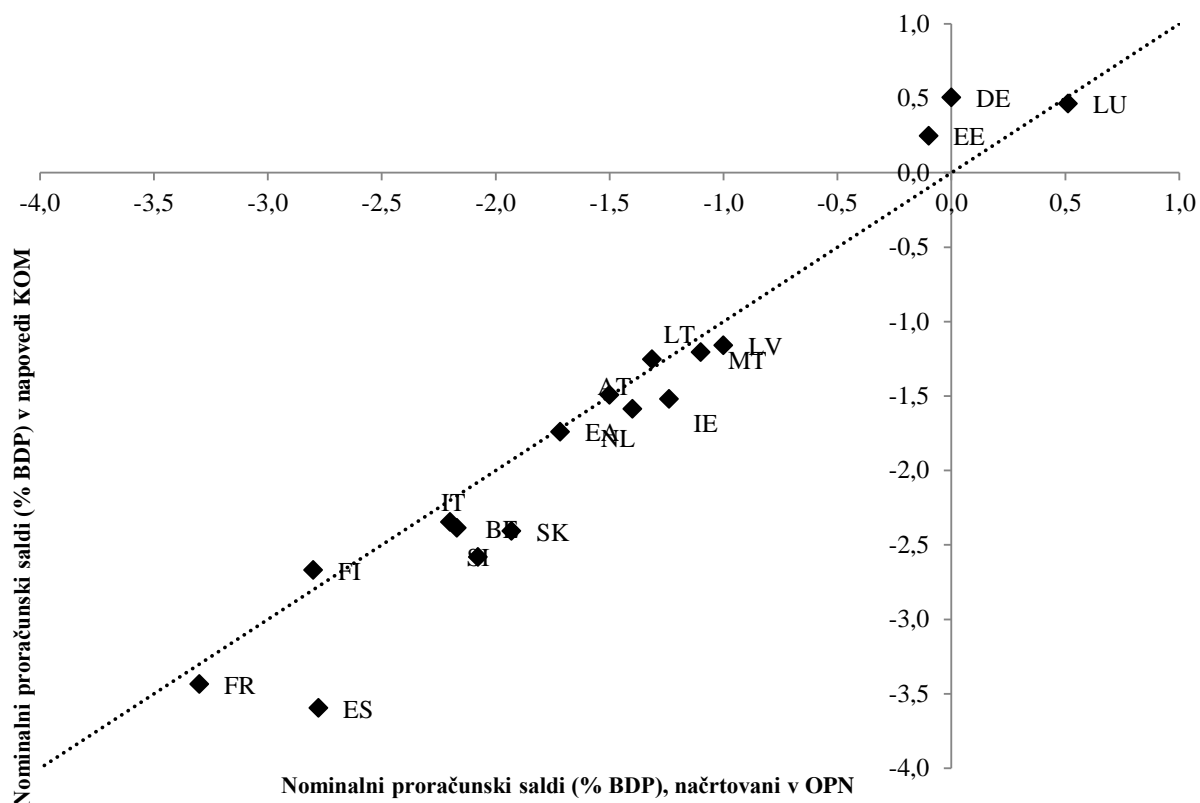
Graf prikazuje prispevke glavnih komponent odhodkov k predvidenim spremembam deležev odhodkov v BDP.

Graf A5.3: Predvidene spremembe glavnih vrst davčnih prihodkov (v % BDP) za leto 2016 v EO-16: osnutki proračunskih načrtov (OPN) v primerjavi z napovedjo Komisije iz jeseni 2015 (KOM)

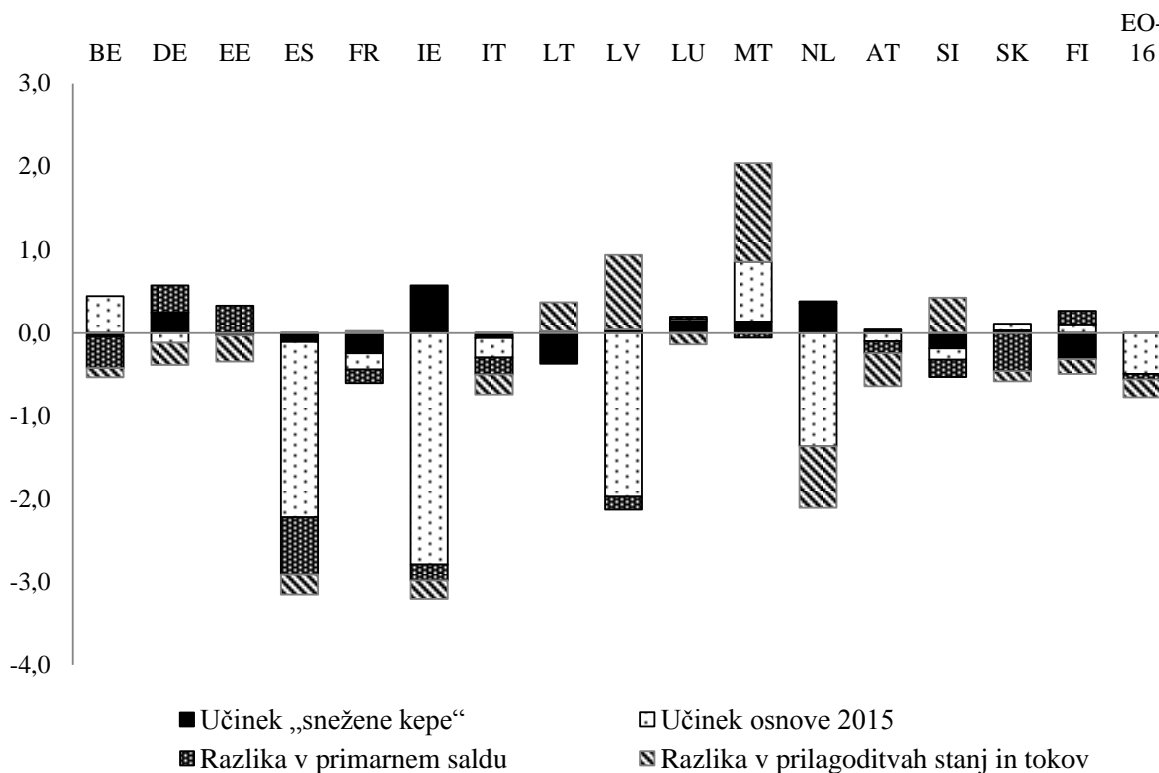
Graf prikazuje prispevke glavnih komponent prihodkov k predvidenim spremembam deležev prihodkov v BDP.

Graf A5.4: Primerjava nominalnih saldov sektorja država (v % BDP), ki so predvideni za leto 2016 v napovedi Komisije iz jeseni 2015 (KOM) in v osnutkih proračunskih načrtov (OPN)

Graf prikazuje nominalne salde sektorja država za leto 2016 iz napovedi Komisije (vodoravna os) v primerjavi s tistimi iz osnutkov proračunskih načrtov (navpična os). Države članice, ki ležijo nad (pod) simetralo kvadranta, so tiste, pri katerih je Komisija napovedala višji (nižji) nominalni saldo v primerjavi z osnutki proračunskih načrtov.

Graf A5.5: Razčlenitev razlike v ciljnih vrednostih dolga (v % BDP) za leto 2016 med napovedjo Komisije iz jeseni 2015 in osnutki proračunskih načrtov

V grafu so prikazane predvidene razlike v deležih javnega dolga v BDP, razčlenjene na učinke osnove, primarne salde, prilagoditve stanj in tokov ter učinke „snežene kepe“. Učinek „snežene kepe“ predstavlja razliko med predvidenimi stopnjami rasti in obrestnimi merami.